

Kommuner og indenfor disse ogsaa fra de forskellige politiske Partier, som repræsenteredes i Kommunalbestyrelserne.

Hele denne Sag kunde ikke have gaaet hurtigere, naar den omhyggeligt skulde forberedes, og jeg mener, at jeg har haft Rigsdagens Godkendelse ved den Afstemning, der er sket her, til at gaa frem paa den Maade, som jeg har gjort. Altsaa dette vil jeg sige overfor den maaske noget tilslørede Behjælpelse, der laa i det ærede Medlems Ord om Ministerens Stilling til Sagen. Denne har været en af dem, der i min Tid har interesseret mig mest, fordi jeg har indset, hvad ogsaa det ærede Medlem fremhævede, at der er ikke mange Lande, hvor der af Staten er gjort saa lidt for den højere Undervisning som i Danmark i de senere Aar. Det har derfor ligget mig meget stærkt paa Sinde at faa denne Sag endeligt ordnet og ordnet paa en saa god og med den interesserede Befolknings Ønske overensstemmende Maade som muligt.

Det ærede Medlem omtalte saa den Beregning, som af Ministeriet er foretaget med Hensyn til, hvad Undervisningen i Statens nuværende højere Gymnasieskoler koster Staten. Udgiften er beregnet efter de sidste 10 Aar, og det er ganske rigtigt, som det ærede Medlem anførte, at i disse Aar er alt taget med, ikke alene de løbende aarlige Udgifter, men ogsaa alle aarlige Istandsættelsesudgifter, alle Udgifter til Hovedistandsættelser eller Nybygninger, og der har i de Aar været ikke saa faa Nybygninger. Jeg skal ikke gentage disse Udgifter, de blev rigtigt nævnt af det ærede Medlem, men jeg vil fremhæve, at man naturligvis selv efter en saadan tiaarig Gennemsnitsberegning staaar paa et noget usikkert Grundlag og maaske kan komme til at staa overfor, at Dyrtiden, hvis den fortsættes i nogle Aar, kan sætte Bekostningen noget op. Jeg vil dog fremhæve, at der ogsaa kan være Udsigt til, at naar Fordelingen af Skolerne mellem Stat og Kommuner i Storkøbenhavn sker efter dette Lovforslag — der findes blandt disse Skoler et meget stort Antal Realskoler, ikke alene Mellem- og Realklasser ved Gymnasieskolerne, men rene Mellem- og Realskoler, hvor Omkostningerne pr. Elev altid vil blive en Del mindre end Omkostningerne ved Gymnasieskolerne —, og nogle af Realskolerne vel maa antages at ville gaa over til Staten, vil det Beløb af 28 Kr. pr. Maaned, som er opført, være rigeligt beregnet. Men naturligvis, Bekostningen kan, som det ærede

Medlem udtalte, blive større, han tilføjede heldigvis hurtigt, at det kan ogsaa blive mindre.

Det ærede Medlem kritiserede paa en lidt venskabelig og, som jeg tror, ikke videre virkningsfuld Maade Forslaget om Skoleafgiften og opstillede et Perspektiv, der syntes at føre til, at man ikke kunde vedtage denne Lov uden at blive nødt til med det samme at tage hele vor Skatte-lovgivning op til Behandling og give sig til at forhandle om, hvordan Skatterne i det hele skulde lægges, og deriblandt ogsaa, som han nævnedes, en Pebersvendeskate. Jeg forstaaer ikke dette; hvad er det, der er sket? Hidtil har Forholdet ved vort højere Skolevæsen været saaledes ordnet, at Forældrene har betalt Skolepengene, og nu har man ønsket ikke at kalde dette Skolepenge, men Skoleafgift, og det hele, som er sket med disse Skolepenge, er, at man har beregnet dem noget anderledes end hidtil. Hidtil har Skolepengene været beregnede efter Klasserne, efter, om vedkommende Elev var i en højere eller i en lavere Klasse, og Skolepengene har været ens for rige og fattige. Det, man nu vil, er at beregne Skolepengene efter Forældrenes Evner til at betale og sætte en Indtægtsgrænse, nedenfor hvilken Undervisningen skulde være gratis, hvorefter Skolepengene skulde stige efter en Skala op til de paa Skalaen nævnte højeste Indtægter, ved hvilke der altsaa skulde betales fuldt Vederlag for, hvad en Elevs Undervisning kostede i en Statsskole.

Jeg er fuldstændig enig med det ærede Medlem fra Køge (Mads Larsen), det radikale Partis Ordfører, og det ærede Medlem for Københavns 1ste Valgkreds (Wulff), Ordføreren for det konservative Parti, naar de siger, at den mest demokratiske og den mest ønskelige Ordning vilde være at gøre Undervisningen ogsaa i vort højere Skolevæsen ganske fri som i Folkeskolen. Det vilde sikkert være det eneste rigtige og retfærdige at gaa dertil. Det viste sig imidlertid under de Forhandlinger, vi har ført i Udvalget med Kommunerepræsentanterne, at man i Øjeblikket syntes, at Skridtet var for stort, at det var en saa stærk principiel Forandring i hele vort Skolevæsen, og at man vilde bevare det Forhold, at der i hvert Fald betales noget af Forældrene, men paa den Maade, at det kun blev de Forældre, der havde Evne til at betale, og at hver især skulde betale i Forhold til deres Evne. Det forekommer mig, at som en Mellemej eller som en Forberedelse